OGLASAJTE V NAJBOLJŠEM SLOVENSKEM ČASOPISU
★
Izvršujemo vsakovrstne tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN THE BEST SLOVENE NEWSPAPER
★
Commercial Printing of All Kinds

VOL. XXXV.—LETO XXXV. CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), FEBRUARY 19, 1952 ŠTEVILKA (NUMBER) 36

NOVI GROBOVI

JOE MALOVICH

Po dolgotrajni bolezni je preminil 25. jan. v bolnišnici v Ratonu, N. Mex., Joe Malovich, star 74 let. Doma je bil iz Sapjane, občina Jelšane na Primorskem, odkoder je prišel v Ameriko leta 1909. Bil je član društva št. 84 ABZ in društva št. 284 HBZ v Trinidad, Colo.

Tukaj zapušča dva sinova in dve hčeri, kateri so že vsi poročeni, in šest vnukov, v starem kraju eno sestro, v San Diego, Cal., brata Toneta, v Pennsylvaniji brata Janeza ter več sorodnikov in prijateljev v Clevelandu in Tacoma, Wash. Pokopan je bil 28. jan. po katoliških obredih na pokopališče v Trinidad, Colo.

*

JUDITH CENTA

V včerajšnjemu poročilu o smrti Judith (Julia) Centa se je pomotoma poročalo ime hčere Celeste, in sicer bi se moralo glasiti Mrs. Celeste Dietz.

Hvaležna 26 let

TOKIO, 18. februarja — Tukajšnja policija beleži zanimiv in ganljiv slučaj. Neka Mrs. Kojima, stara 42 let, žena tovarniškega delavca je postavila na policijski nabiralnik cvetlice. Policaj, ki jo je pri tem opazil, jo je vprašal, kaj naj to pomeni.

Mrs. Kojima je navedla, da je pred 26. leti na železniški postaji izgubila svojo denarnico. Bila je v mučnem položaju, ko ni mogla kupiti vozni listek. Službujoči stražnik ji je dal iz svojega žepa vso vsoto, ki jo je izgubila. Z možem sta delala in delala, vendar nista uspela, da bi zlasti z ozirom na vojne čase prihranila denar in ga vrnila. Tudi se ji ni posrečilo, da bi zopet videla ali našla dotičnega policija, ki ji je takrat pomagal. Na neki način je morala pokazati svojo hvaležnost napram policiji in če ne z drugim —s tem cvetjem—je bila njena pripoved.

NOV SPORAZUM NA KOREJI

TOKIO, 18. februarja — Obe delegaciji, ki se pogajate glede priporočil, ki naj se dajo državam, ki se bojujejo na Koreji, ste dosegle končni sporazum o povojni mirovni konferenci, ki naj uredi vprašanje Koreje. Sporazum je v tem, da se bo konferenca bavila s vprašanjem Koreje, niso pa zaprta vrata za druga azijska vprašanja, vendar pa ta druga vprašanja niso na uradnem dnevnem redu konference.

Nov odbor

Odbor Farme SNPJ za tekoče leto je sledeči: Blaž Novak, predsednik; Anthony Gerchman in Marian Bashel, podpredsednika; Agnes Stefanič, tajnica; Joseph Papesh, blagajnik; John Strancar, Frank Sustarsich in Joseph Parker, nadzorniki; Theresa Gorjanc, zapisnikarica; gospodarski odbor: Andy Gorjanc, John Sorc, Anton Leskovec in Frank Sustarsich. Seje se vršijo vsak četrti petek v mesecu v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

ALI BO INDIJA KOMUNISTIČNA? DO PRIHODNJIH VOLITEV DA BO

NEW DELHI, 18. februarja—"Treba bo samo pet let in to do prihodnjih volitev, ki se bodo vršile v roku petih let, pa se bo nadomestil sedanji režim Nehruja z ljudsko vlado demokratskih sil," je napovedal voditelj indijskih komunistov Ajoy K. Ghosh.

Sedanjih indijskih volitev se udeležuje 170,000,000 volivcev, med njimi tudi ženske, ki imajo volilno pravico. Do sedaj je glasovala nad polovica teh volilnih upravičencev. Indijske volitve bodo trajale do 28. februarja.

V Indiji vlada nepismenost

Okrog 85% vseh volilnih upravičencev je nepismenih. Mnogi smatrajo volilno pravico za nekaj nenaravnega. Zunanji opazovalci pa trdijo, da se indijski volilec na splošno zaveda, kaj da pomenijo državno zborske volitve.

Voditelj Indijcev Nehru je povdaril pomen teh volitev in je trdil, da bodo volilni rezultati dokazali pravo indijsko razpoloženje. Volitve da se vršijo svobodno, četudi opozicija zatrjuje, da se uporabljajo goljufije.

Nehru vodi s kongresno stranko

Od 445 parlamentarnih sedežev jih ima Nehrujeva kongresna stranka že 323. Skupnih sedežev je 496, do sedaj izvoljenih 445. Neodvisni imajo 33, komunisti 27, socialisti 12.

Tudi v zbornicah posameznih zveznih držav vodi Nehrujeva kongresna stranka. Gre za 3,282 pokrajinskih mest, katerih je zasedel Nehru v svojo stranko 2,-200. Nehruju sledijo neodvisni z 295 sedeži, komunisti pa so po vrsti tretji in so si priborili do sedaj 194 sedežev, dočim imajo socialisti četrto mesto s 122 sedeži.

Značilno je, da je Nehru porazil separatiste in ekstremiste med Hinduci, predvsem pa nasprotnike Muslimanov.

Posebne cene na ledenicah

Ob priliki 15-letnice trgovine Norwood Appliance & Furniture na 6202 St. Clair Ave. nudi lastnik John Sušnik prav posebne cene na električnih ledenicah znanega Frigidaire izdelka. Tudi vso drugo hišno opremo in hišne pripomočke dobite sedaj po zelo znižanih cenah, obenem se pa nudi vsem, ki pridejo v trgovino, prilika do enega izmed treh finih dobitkov. Podrobnosti se dobi v trgovini in treba ni ničesar kupiti.

Prvo je—varnost na letališčih

NEW YORK, 18. februarja — Slučaj letališča Newark pri mestu Elizabeth, N. J., kjer je prišlo radi treh letalskih nesreč, ki so se zgodile v razdobju dobrih dveh mesecev, 118 ljudi ob življenje, je dal misliti tudi upravi največjega ameriškega letališča La Guardia.

Uprava letališča je okrnila promet na tem letališču. Vsakih 30 sekund je vzletelo po eno letalo iz tega letališča. Uprava je sedaj določila, da se na mesto dosedanjih 680 poletov lahko izvrši le 454 poletov na dan. Pri tem uprava ne dela razlike, za katere vrste letal gre. Letališče La Guardia je morda najbolj zaposleno letališče na svetu in je lansko leto tam odletelo oziroma pristalo približno 502 letal vsaki dan.

Uprava nadalje javlja, da se bo sklep o omejitvi letalskega prometa izvršil brezpogojno, začelo pa se bo z omejitvijo že s 1. marcem 1952.

Jugoslavija gre z Zapadom

Profesor F. S. Howlett iz Ohio State univerze je imel predavanje o Jugoslaviji. Trdil je, da se je Jugoslavija dokončno orientirala na Zapad. Jugoslavija gradi svoje industrijske in kmetijske smernice po bazah, ki so merodajne za Zapad. Jugoslavija je razvila visoko svojo industrijo. Največja tovarna aluminija v Evropi je v Jugoslaviji. Druge industrije se razvijajo, prebivalstvo zapušča podeželje in se seli v industrijska mesta. O ruskih produktih ni v Jugoslaviji nobenega sledu. Rusi so obljubljali mnogo, dali pa ničesar.

44. obletnica poroke

V nedeljo sta obhajala Mr. in Mrs. Jerry Maršič iz 1245 E. 59 St. 44. obletnico njunega srečnega zakonskega življenja. Sorodniki in prijatelji jima želijo, da bi zdrava dočakala zlato poroko.

SENATOR TAFT IŠČE SAM SEBE

WASHINGTON, 18. februarja —V svoji nadaljni volilni propagandi se je ohijski senator Taft bavil z ameriško zunanjo politiko in hotel omiliti svoje dosedanje nastope.

Taft se je branil očitka, da bi bil izolacijonist. Pravi, da ne more razumeti, kako da bi mogel biti kdo v današnjem času in v modernem svetu še—izolacijonist.

Razlika med njim in Trumanom da je ta, da bi on kot ameriški predsednik trošil manj ameriškega dolarja za tujino in bi manjkrat posegal v zunanje spore kot pa to dela Truman.

"Mi ne moremo iti iz Evrope ali iz Koreje spričo danih okolnosti. Mi moramo postaviti se v bran povsod, kjer bi nastopali Sovjeti z njihovo agresijo, naš nastop pa mora biti tak, da vodi do uspeha," so bile izrecne besede senatorja Tafta.

Senator Taft se je nadalje pečal v svojih zadnjih političnih izjavah s pomočjo, ki naj mu jo nudi general MacArthur. Taft je zatrdil, da ne bo zahteval od MacArthurja kakih političnih izjav njemu—Taftu v prid. Tudi ni potrdil izrecno, da bo MacArthur podpiral njegovo (Taftovo) kandidaturo. Dejal je le, da pričakuje, da bo na konvenciji republikanske stranke, ki se vrši meseca julija v Chicagu, med glavnimi govorniki tudi general MacArthur, ki da se bo z vso svojo avtoriteto zavzel za republikanskega kandidata.

Iz Arizone se poroča, da je tamošnje volilstvo za generala Eisenhowerja. Od tistih, ki so bili povprašani za svoje politično mnenje, se je 35% izjavilo za Eisenhowerja, dočim sta dobila Taft in Truman skupaj le 30%.

ZLOČINSTVO SE NE SPLAČA . . .

SYRACUSE, N. Y., 18. februarja — Vlomilec Anthony J. Previtira je napravil račun, koliko ga je stal vlom in je ugotovil:

Radi vloma me čaka pet let zapora, kar je preveč za moža, ki ima skrbeti za ženo in pet otrok.

Celotni plen vloma je bil $1,200. Tisti, ki je bil popan, je dobil nazaj $700, ostanek so si roparji razdelili in je prišlo na njega le $150.

Ko je bil Previtira aretiran, je moral položiti varščino $175. Najel si je advokata, ki mu je računal $750.

Če se odračuna $150, ki so pripadli na njega, potem je čista izguba, $800.

Unije se bodo očistile same

WASHINGTON, 18. februarja — Senatni pododbor, ki ima nalogo, da pregleda ameriški delavni trg in ugotovi, kam so se utihotapili komunisti, je stavil vprašanje tudi na unije, kaj s komunističnimi člani. Ta pododbor študira poseben zakonski predlog proti komunistom. Predsednik unije A.F.L. William Green in predsednik unije C.I.O. Philip Murray sta podala skupno izjavo, da se unije same bavijo s temi vprašanji in da nove zakonodaje ni treba.

Komunisti da se poskušajo vrniti med delavstvo, njihov vpliv pa je v upadanju iz dneva v dan. Posebna zakonodaja, neglede na njene kvarne posledice, ni potrebna, da se držijo komunisti vstran od delavskih unij in ta zakonodaja ne bi mogla zmanjšati njihove moči do brezpomembnosti.

SNEG IN MRTVI

BOSTON, 18. februarja—Na vzhodnem in severno-vzhodnem delu Amerike je včeraj divjal snežni metež, ki je zahteval po dosedanjih podatkih 29 življenj. Prizadete so države New York in New Jersey in del New Englanda. Veter je imel hitrost 60 milj na uro.

Zaroka

Zaročila sta se v soboto, 16. februarja Thomas Yurkovich, sin poznanih Mr. in Mrs. Matt Yurkovich iz 1470 E. 175 St., in Miss Leslie Jean Marshall, iz 1370 Larchmont Rd. Ženin pohaja v General Motors Institute v Flint, Mich., kjer bo letos dokončal svoje študije, nevesta pa bo v juniju graduirala iz Collinwood High šole! Čestitamo!

Vile rojenice

Vile rojenice so se včeraj zglasile pri družini Mr. in Mrs. William in Goldie Gerl iz E. Brook Blvd., in jima pustile krepkega sinčka-prvorojenca, ki je tehtal sedem funtov in devet unč. Mati in dete se dobro počutita v Huron Rd. bolnišnici. Tako je postala poznana Mrs. Mary Gerl, ki vodi gostilno na 756 E. 200 St., devetič stara mama, Mr. in Mrs. John Stefanac iz Miller Ave. pa tretjič stari oče in stara mama. Čestitamo!

Kancler Adenauer je razočaran; Nemčija za popolno enakopravnost

VRATA V ATLANTSKO ZVEZO SO NEMCEM ZA ENKRAT ŠE ZAPRTA

LONDON, 18. februarja—Zunanji ministri Velike Britanije, Francije in Amerike so obvestili kanclerja zapadno nemške vlade o svojem sklepu, da Nemčija trenotno še ne more postati enakopravni član Severno-atlantske zveze. Nemčija, tako je bil obveščen kancler Adenauer, pa bo imela besedo, ko se bo ponovno obravnavalo vprašanje že obsojenih nemških vojnih zločincev, predvsem pa tistih, ki osebno pri zločinih niso sodelovali.

Kakor se poroča iz krogov treh zunanjih ministrov je Adenauer predočil zastopnikom Zapada, da je mogel dokončati zakonodajo v Nemčiji glede nemške soudeležbe pri obrambi zapadne Evrope le s tem, da se je garantirala Nemčiji popolna enakopravnost v okviru severno Atlantske zveze.

Na drugi strani je bil odmev sklepa treh nosilcev zunanje politike. Zapada močan tudi na francosko javnost. Francija je bila tista, ki je najprvo predlagala, da se vključi Nemčija v skupno obrambo zapadne Evrope. Francija tega stališča načelno ni opustila, hoče se pa zavarovati da bi nova nemška armada ne v bližnji, ne v daljši bodočnosti ne korakala ravno proti Franciji. Francoski krogi povdarjajo, da se je francoskemu zastopniku posrečilo prepričati ameriškega državnega tajnika Achesona o francoski zaskrbljenosti, ki ima svojo upravičenost v zgodovini in ne more verjeti na slepo, da b Nemčija svojo novo armado postavila v službo splošnega miru oziroma po potrebi obrambe zapadne Evrope. Ne gre, da se po preteku nekaj let pozabi na vso desetletno zgodovino.

Potem ko se je med zunanjepolitičnimi predstavniki Zapada dosegel prvi omenjeni sklep, je v nemškem vprašanju polno spornih točk, glede katerih si tudi t predstavniki niso edini. Ena od teh točk je dovoljenje, da na Nemčija brez kontrole ali s kontrolo proizvaja vojni material V kakem obsegu, kake vrst orožja? Zopet je francoski zastopnik tisti, ki zahteva strogo nadzorstvo nad nemško vojno produkcijo in se sklicuje na izredno hitro oborožitev Nemčij v času nastopa Hitlerja.

Nemci naj pokažejo

Odmev, ki ga je povzročil sklep zunanjih ministrov pri Nemcih naj pokaže ali se Nemci znajo disciplinirati in uvideti, da je njihova zahteva po takojšnji enakopravnosti, ko do mirovne pogodbe z Nemčijo še sploh ni prišlo, prevelika. Nemčija je končno premagana in od časa, ko so nemške čete držale večino pokrajin zapadne Evrope v svojih rokah z vsemi posledicami, je preteklo premalo let, da bi se mogel zbrisati spomin na to zasedbo.

Drugačen bo položaj, ko bo že podpisana mirovna pogodba vsaj z zapadno Nemčijo. Potem bo Nemčija samostojna tudi v prevzojanju krivde ali nekrivde svojih državljanov. To je vprašanje nemških vojnih zločincev, glede katerih zahteva sedanja vlada Adenauerja, da se že izrečene kazni spremenijo.

V splošnem nemškem vprašanju zunanji ministri razmotrivajo, kako razporediti 400,000 mož nemške armade, ki se bo začela rekrutirati. Zunanji ministri imajo težko nalogo, da ne ranijo nemškega ponosa prekomerno, na drugi strani, da zadostijo Francozom v njihovem stremljenju po varnosti.

Na sejah zunanjih ministrov so prisotni vsi trije visoki komisarji, ki za svoje države upravljajo posamezne zone zapadne Nemčije.

Kakor se poroča iz Pariza, traja v francoskem parlamentu debata o zunanji politiki in o razmerah Francije do Nemčije naprej. Pričakuje se, da bo danes (v torek) važno glasovanje, ko naj francoski parlament dokončno izglasuje linijo francoske zunanje politike tako do Nemčije, kakor do Severno-atlantske zveze. Načelno stališče francoskih parlamentarcev je, da morajo narodna predstavništva Francije, zapadne Nemčije, Italije, Belgije, Nizozemske in Luksemburga, pravomočno odobriti Severno-atlantsko pogodbo in šele potem se sme sploh začeti z rekrutiranjem nemške vojske.

Iz Essena v zapadni Nemčiji se poroča, da so nastopili nemški komunisti zoper nemško oborožitev tudi s pisano propagando. da "Nemce opominja Stalingrad. da naj raztrgajo pozive k naborom."

Francija dobi garancijo Zapada

LONDON, 18. februarja—Zastopniki zunanje politike Zapada so zadovoljili francoske zahteve, da Zedinjene države in Velika Britanija garantirajo Franciji, da nemška soudeležba v zapadno evropski armadi ne znači obnove nemškega militarizma.

Francoski minister Schuman in nemški kancelar Adenauer sta se izjavila pripravljena, da se porazgovorita o vprašanju Posarja.

Ministra Anthony Eden in Schuman ter tajnik Acheson so danes odleteli iz Londona v Lisbon na konferenco NATO.

Komunisti in agrarna reforma

WASHINGTON, 18. februarja — Državno tajništvo je izdalo poročilo o naporih Združenih narodov in Amerike, da se pomaga državam, ki imajo preglavice s kmetijstvom. To poročilo se nanaša tudi na cilje komunizma. v kolikor pride v poštev kmetijstvo. Taktiko komunistov opisuje to poročilo takole:

Komunisti začnejo z propagandno parolo—z agrarno reformo. Toda ta agrarna reforma jim služi v ta namen, da se kmetje politično zasužnijo. Najprvo hočejo dobiti zase kmete, ki imajo velikih posestev. Njihovo geslo za sedaj je—zemljo tistemu. ki jo obdeluje.

Čim pa so v vladi, silijo iste kmete na kolektivno delo, začnejo z zaplembami predvsem velikih in srednjih posestev, zemljišč, ki so lastna tujcem, zemljišč lastnikov, ki se ne strinjajo z režimom in včasih tudi zemljišč, ki so last cerkve.

Nadaljni korak pa je ta, da kmet izgubi končno vsako samostojnost in se prisili na skupno delo ter tako postane kmet brez lastne zemlje na prisilnem delu za državo.

Pet otrok zgorelo

COLUMBUS, 18. februarja — Družina Corbett ima stanovanje v stanovanjski hiši v predmestju Columbusa. Mrs. Elizabeth Corbett je šla zjutraj na delo in je v spalniči naložila peč, da bi imeli njeni otroci gorko. Po vsej verjetnosti je bila peč preveč naložena, kar je povzročilo ogenj. Ogenj je uničil stanovanje in pohištvo ter znaša škodo okrog $1,500.

Toda materialna škoda ni najglavnejša. Otroci Corbett v starosti od osmih mesecev do štirih let, pet po številu, so vsi našli smrt v plamenih. Mrliški preglednik je podal mnenje, da so bili otroci najbrže v spanju zadušeni po dimu, nato pa po ognju upepeljeni.

RUSKI PREMOG JE PREDRAG

DUNAJ, 18. februarja — Sovjetska zveza je vrgla na trg 10,-000 ton premoga, ki ga koplje v rudnikih v Donski kotlini v Ukrajini. Cena temu premogu je v dolarski valuti $34.54 za tono, dočim je ameriški premog na prodaj za $26.86 za tono.

Gverilci v južni in severni Koreji

TOKIO, 18. februarja — Zavezniško vrhovno poveljstvo je objavilo, da so na delu tako v južni kakor tudi v severni Koreji gverilci. V južni Koreji so ti gverilci komunisti, ki na gverilski način nastopajo zoper sedanji politični sistem in hočejo strmoglaviti vlado Rheeja. To gverilsko gibanje v južni Koreji ni tako močno kot je po tem poročilu gverilsko gibanje v severni Koreji, ki gre zoper sedanji komunistični režim. Ti partizani gverilci so domačini. Pripadali so bivšim meščanskim strankam. Mnogo med njimi je intelektualcev, mnogo pa tudi Kitajcev, ki so dezertirali, potem ko so bili poslani na Korejo.

V času, ko vlada na Koreji, kar se tiče kopnih bojev, skoro popolno zatišje, so po tem poročilu gverilci v severni Koreji posebno delavni. Poročilo pravi, da so morali Kitajci uporabiti dve divizije in jih poslati na pomoč severnim Korejcem, da razženejo gverilce. Poročilo tudi trdi, da so za časa mirovnih pogajanj gverilci prizadejali komunistom v severni Koreji več izgub, kakor pa cela osma ameriška armada

Gverilsko gibanje zoper komuniste da ni omejeno samo na kopne napade, marveč je razširjeno tudi na morje, kjer gverilci nastopajo kot izraziti morski roparji.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HEnderson 1-5311 — HEnderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) $8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) $10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

MI IN NAŠA ZDRUŽEVANJA

Organizatorične sposobnosti nam Slovencem ne more nihče odrekati. V starem in novem kraju mrgoli raznih organizacij, ki dokazujejo to našo organizatorično sposobnost, na drugi strani pa odkrivajo našo notranjo potrebo, da se združujemo nekako po načelu, da je v skupnosti moč. Organizacija na polju petja in iger, organizacija na polju, kjer si hočemo zavarovati vsaj delno našo gospodarsko stran za bodočnost.

Ne bo nobenega dvoma nadalje, da je rodila Amerika poseben tip organizacij, ki so tipično ameriške. To so naša vzajemno podporna društva, razne jednote in podporne zveze. Te organizacije nosije vsaj po stanju danes pečat našega družabnega življenja. Da se zavarujem: Nikakor ni podcenjevati delo, ki ga vršijo pevska in dramatična društva s prirejanjem koncertov, pevskih nastopov in uprizarjanjem slovenskih igre. Vendar pa si bomo edini, da je to življenje v našem splošnem društvenem življenju več kot manjšinsko in da so gospodarsko podporne organizacije slej ko prej naš steber.

Bilo bi preveč, če bi se zahtevalo, da bi bile te gospodarske organizacije tudi nosilke gotovih idej v društvenem življenju razen tistih gospodarskih in podpornih, ki so tem društvom itak hrbtenica in osnova. Če pa analiziramo to življenje, kakor gre pred nami na odru našega življenja v Ameriki, potem je bilanca ali zaključek precej skromen. Poleg gospodarskih poročil je nekaj prireditev, imajo pa tudi kot prireditve le ta namen, da prinesejo še kaj več v blagajno. Ali se vam ne zdi, da postaja to življenje monotono, skoro preveč vsakdanje. . . .

Nedvojbeno je nadalje, da je slovenski življ pokazal izredno moč v združevanju, ko si je postavil širom Amerike odlične narodne domove. Povdarjam besedo DOM. Ne hiše, ne zgradbe, ne kaka druga imena! DOM kakor ga ima družina, ki seveda na zunaj in za zunaj mora imeti tudi hišo. Toda DOM je organski pojem, je razširjena družina, kjer naj se odigrava v tem skupnem domu naša slovenska organična skupnost. Ali se odigrava?

Če naj bo dom v očrtanem organskem smislu besede, potem bi moral v svojem osrčju razumljivo po ljudeh zajeti vse naše življenje v krogu te razširjene družine. Vprašanja so naša in tipično ameriška. Vprašanja zadevajo vse plasti pa tudi vse točke, v katerih se pojavlja, iznaša, oblikuje kultura in civilizacija. In to na stopnji kot jo je dognal splošni ameriški svet do danes! Da se tako do dobra spoznamo in uveljavimo: Ali je s tem združeno vprašanje novih organizacij, ali pa naj se da več življenja že obstoječim?

Ne bo presmela trditev, da je organizacij dovolj. Dalje, da ni postaviti v preteklost kar je tipično slovenskega-porojenega v starem kraju. Glavni povdarek in mi bodo dali prav vsi, ki so dobre volje, pa je v kompromisu med tipično ameriškim in tipično slovenskim izžarevanjem naše notranjosti in našega duhovnega potencijala.

Britanski svet, ki je v mnogem še vedno zibelka tudi ameriškemu, goji svojo družabnost, razvoj kulture in civilizacije predvsem v obliki KLUBOV. Beseda klub sama na sebi pomeni, da ne gre za nobeno organizacijo, kjer bi te držala na disciplino društvena pravila, torej v naprej določen red; gre za absolutno svobodne sestanke, rekli bi peščic ljudi, ki se bavijo poleg svojega profesijonalnega poklica z gotovimi vprašanji, ki zadevajo splošnost. Na vseh poljih kulture, na vseh poljih notranje in zunanje politike, socijalnosti in gospodarstva! Ljudje, ki imajo in čutijo v sebi posebne darove za splošno opazovanje življenja ali pa za posamezno plat tega življenja kot svoj "hobby," razmišljajo, predavajo, z drugimi debatirajo in izsledke dajo na razpolago javnosti, ki jih lahko vzame in povžije kot zrelo jabolko. Tudi Amerika se izživlja v klubih. Amerika predava, debatira, išče rezultate in jih objavlja.

Ideja, da nam manjka razmišljanj, predavanj, debat in nekih skupnih smernic kot končnih uspehov teh debat, je brez nadaljnega pričujoča. Ta potreba obstoja. Če si povemo na uho, kako imajo v tem pogledu take ožje "debaterske" zveze drugi manjšinski narodi in kako močno ter elitno se uveljavljajo v ameriški javnosti, potem nam bodo v tej primeri naše domače pomanjkljivosti tem bolj na dlani!

Vsak naj se poglobi vase in naj poišče svoje ogledalo, v katerem se bo videl, videl pa tudi, kaj bi v nevezani družbi lahko prispeval s svojimi predlogi in s svojo kritiko. Taki "SVETI"—"KLUBI" po manjših in večjih slovenskih središčih v Ameriki bi dali ne samo smernice, marveč tudi kritiko našega sedanjega pojavljanja v ameriški javnosti. Ni se prehiteti! Tudi seme še ni klas! Potrebuje, da se razkroji, da požene bilko, ki po precejšnjem preteku časa šele obrodi zrel klas! Dovolj je časa za premišljevanje. . . .

L. Č.

UREDNIKOVA POŠTA

25-letnica Slov. nar. čitalnice v Collinwoodu

CLEVELAND, Ohio—Slovenci smo že dolgo smatrani, za Čehi najbolj kulturna veja mogočnega slovanskega drevesa. Potom prirojene nadarjenosti, smo ustvarili lepo število umetnikov in literatov, ki se lahko kosajo z znatno večjimi narodi. Njihovi proizvodi so močno razširjeni tudi med priprostim ljudstvom. V Sloveniji deluje izredno veliko število igralskih skupin in pevskih zborov. Knjige, revije in časopisi imajo razmeroma ogromno naklado. Vse, to se v manjši meri odraža tudi med slovenskimi priseljenci v Ameriki. Drama in glasba igrata med nami je zadnjih 50 let odlično kulturno vlogo.

Kaj pa naše knjige in časopisi? Zdi se, da so osnova vsega kulturnega, političnega in socialnega življenja. Brez knjige in časopisov bi vladala med nami duševna tema. Da imamo na razpolago tisoče knjig, se moramo v prvi vrsti zahvaliti našim čitalnicam, ki s skromnimi sredstvi in ljubeznijo do našega jezika že dolgo let vzdržujejo stike med ljudstvom in knjigo.

Ena teh čitalnic se nahaja v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. v Clevelandu, katera letos obhaja redek jubilej, 25-letnico svojega obstanka. Če pomislimo, koliko vzgoje in dru-ševnega razvedrila je ta ustanova že nudila rojakom potom izposojenih knjig v zadnjih 25. letih, tedaj moramo priznati, da zasluži ob tem jubileju našo največjo pozornost.

Proslava 25-letnice se bo vršila v nedeljo popoldne, 16. marca v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Polovico preostanka je namenjena za tržaški Kulturni dom, zato smo sigurni, da bo dobro obiskana. Vspored bo obstojal iz pevskih in muzikalnih točk, kakor tudi iz predvajanja zanimivih filmov iz stare domovine. Do sedaj so obljubili sodelovanje pevski zbori: Jadran, Slovan in Triglav, od ostalih pa pričakujemo odgovorov.

Filme v barvah bo predvajal Andy Turkman, ki jih je posnel lansko leto v teku svojega obiska v Sloveniji. Slike so pestre in nam pričarajo vso krasoto in sodobno življenje naše rojstne domovine. Tako bomo videli: Bled, Bohinj, Kranjsko goro, Postojno, Soško dolino, Poljansko dolino, Žužemberk, Novo mesto, Ljubljano, Tolmin, Begunje, Ig, Vrhniko, Cerknico, Žabjo vas, itd.

Zapomnite si, da gre polovico preostanka za slovenski Kulturni dom v Trstu. Torej na svidenje! Za publicijski odbor:

Frank Česen.

KAM NA PUSTNO NEDELJO?

CLEVELAND, Ohio—V letu so gotovi dnevi določeni za to ali ono. Na Valentinov dan kupimo najdražjemu srčke, o velikonoči so pirhi, za Materin dan cvetice, za Očetov dan steklenica wiskija ali zabojček cigar, na Martinovo nedeljo vince rumeno, za božič drevesce in razna darila.

V nedeljo, 24. februarja bo pa pustna nedelja. Sicer je pust šele na torek, a takrat ni časa za praznovanje in bomo opravili kar v nedeljo. Za ta praznik so pa maškare, špehova potica in bobi na vrsti.

Igralci dramatičnega društva "Ivan Cankar" pa so vam pripravili burko "Davek na samce," da vas spravijo v dobro voljo in smeh. Za to bodo skrbeli: Primož Gorjanc (Steblaj), njegov sv. zakona željni sin Nace (Max Traven), njegove zale hčeri Jera (Ema Oblak), ki ima krof, in Neža (Viola Vogrin), ki je gluha, kadar noče slišati. Dalje dva fanta, oba čez 40 let stara, Divjakov Blaž (Jack Plemel) in Pihačev Gašper (Lou Smerdel); potem še dve dekleti (že v letih), Reza (Frances Ilc) in Liza (Caroline Hodnik). Lipe (Anton Eppich) bo pa mešetaril in kavčil ženitbe. Gostilničarka (Ivanka Shiffrer) bo točila rujno vince, a natakarica Katrica bo pa stregla gostom vsa zaljubljena v Nacelna, s katerim se lajkata. Nazadnje pa še general ali kaprol (Andy Turkman), ali kar je že, bo tudi prav prišel in pomagal dvema ubogima dekletoma prejeti sedmi zakrament. O, ja! Bo prav špasno, ker bomo mi na odru vsi tako špasni.

Naš predsednik, to je predsednik dramatičnega društva Ivan Cankar, Max Traven je obljubil, da bo špehkovka in krofi na razpolago kakor tudi godci, da se boste lahko zavrteli. Potem, ko se bomo mi na odru nehali vrteti, se boste pa vi začeli.

Na lepo igro, smeh in zabavo, ocvirkovko, krofe in bobe k Cankarju v nedeljo, 24. februarja popoldne ob 3.30 uri v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

Publicijski odbor.

Predpustna veselica

CLEVELAND, Ohio — Belokranjski klub vabi na domačo prijetno zabavo, katero priredi v soboto zvečer, 23. februarja v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave., in sicer v dvorani št. 1, novo poslopje. Začetek ob 8. uri.

Vljudno se vabi vse članstvo in prijatelje, ker je pri Belokranjcih vedno lepa zabava in vse veselo, staro in mlado. Tudi to pot je odbor preskrbel za vse vsakovrstnih okrepčil, pridne kuharice pa so poskrbele za okusen prigrizek in slatne krofe, ki bodo, kakor pravijo, velike kakor buče. Za plesaželjne bo na razpolago pa John Grabnar s svojimi godci.

Torej, kdor hoče biti vesel na predpustno soboto, naj pride na obisk k Belokranjcem v Slovenski delavski dom na St. Clair Ave. Na svidenje!

John Smuk, tajnik.

Važna seja

CLEVELAND, Ohio—Članice društva Waterloo Grove, št. 110 WC so vabljene, da pridejo na sejo v sredo zvečer ob osmih v Slovenski delavski dom na Waterloo Rd. Več članic povprašuje, kdaj bo ta ali ona polica izplačana ali kakšno drugo stvar, tikajočo se društva. Pridite in prinesite police s seboj ter se bo vse pojasnilo.

Oddani bodo trije dobitki, katerih nismo že preje oddale, ker radi vremena nismo mogle prirediti veselice, kakor je bilo sklenjeno. Po seji bo tudi kaj dobrega za prigrizniti. Pridite v velikem številu, ne bo vam žal.

Cecelia Wolf, tajnica.

NADALJNA ZAHVALNA PISMA IZ SODRAŽICE

V petek smo priobčili pismo in zahvalo, ki jo je prejel odbor za pomoč šolam v Sodražici, danes pa priobčujemo nadaljna pisma, ki jih je odbor prejel od ravnateljice Dore Ivanc, dijakov in dijakinj prvega razreda nižje gimnazije ter dijakov in dijakinj tretjega razreda nižje gimnazije.

Pisma so sledeča:

*

"Sodražica, 20. decembra, 1951.
"Spoštovani tovariš Okorn:

"Sporočam Vam, da je šola prejela 20. paket v ponedeljek 17. decembra. Vsebina paketa je 12 ducatov zvezkov. Prisrčna hvala!

"Upam, da ste med tem časom prejeli tudi moje obširno pismo, ki sem ga morala oddati v dve koverti, ker je bilo pretežko. V pismu sem pozabila omeniti, da smo prejeli tudi 11 klopkov vrvice (špage) in pa tudi to, da smo poslali na šolo na Goro po štiri zvezke, dva svinčnika, peresnik, dve peresi, po en glavnik in dva klonka vrvice.

"Prilagam zahvalna pisma otrok iz prve gimnazije—od ostalih razredov sledijo v kratkem.

"Ponovno se celotnemu odboru in vsem, ki so pripomogli naši šoli do tolikega bogastva, v imenu vseh iskreno zahvaljujem, želim še enkrat vsem prijetne božične dni in srečno novo leto 1952 ter prisrčno pozdravljam!

"Dora Ivanc."

*

"Sodražica, 20. decembra 1951.
"Dragi dobrotniki!

"Kako smo se razveselili Vaših darov, ki ste nam jih poslali v tako obilni meri. Prisrčna hvala za vse! Vsi pionirji sodraške šole se Vas bomo hvaležno spominjali, kadarkoli bomo uporabljali Vaša darila. Kako lepo je, da niste pozabili svoje domovine, ko se spominjate njenih najmlajših z lepimi in koristnimi darili! Ali pa svečano obljubljamo, da se bomo s svojo vztrajnostjo in marljivostjo izkazati vredni Vašega zaupanja.

"Prejmite prisrčne pozdrave od dijakov in dijakinj prvega razreda nižje gimnazije.

"Čampa Marija, Žurga Silva, Poberaj Anica, Prijatelj Anica, Žurga Vilko, Vesel Alojzij, Mihelič Anton, Fajdiga Matic, Koren Milan, Mihelič Rude, Košir France, Ilc Franc, Gorjanc Boris, Ogrinc Stanko, Vesel Pavle, Gačnik Pavla, Cvar Marija, Arko Angelca, Gašperič Marija, Arko Breda, Vesel Angela, Cvar Alojzij, Čampa Ivan, Vesel Janez, Debevec Ivan, Čampa France, Košmrlj Ivan, Ogrinc Stanko, Levstek Majda, Zajc Marta, Ogrinc Marija, Arko Vida, Arko Angela, Ambrožič Angela, Arko Julijana, Vesel Lado, Šega Karol, Vesel Vida, Levstek Ivan, Vesel Ivan, Drobnič Lado."

*

"Sodražica, 24. decembra 1951.
"Dragi rojaki!

"Pretekla vojna je posebno hudo prizadela Sodražico. Naša šola je bila požgana in razrušena. Sedaj pa imamo že lepo novo šolo. V šolo hodimo zelo radi.

"Lani smo imeli velike težave z nabavo šolskih potrebščin. Letos pa je vse to odpadlo, ker ste nam poslali toliko in tako lepih zvezkov, svinčnikov, radirk, peresnikov, peresc, glavnikov. Ne vemo, kako bi se vam za vse to najlepše zahvalili. Sklenili smo, da se bomo še bolj pridno učili kot doslej, da bomo v ponos domovini in maršalu Titu. Vi nam dajete lep vzgled, kako je treba ljubiti svojo domovino in mi vas bomo skušali v tem posnemati.

"Še enkrat prav iskrena hvala za poslana darila!

"Sprejmite prisrčne pozdrave od vseh dijakov in dijakinj tretjega razreda nižje gimnazije v Sodražici!

"Šega Marica, Matko Anica, Adamič Bogdan, Gruden Stana, Pajnič Heda, Vesel Marija, Čampa Angela, Lušin Anica, Košmrlj Anica, Okorn Anica, Marolt Marija, Indihar Rude, Levstek Franc, Češarek Vinko, Ilc Vilko, Arko Jože, Ilc Anton, Pristovšek Milena, Ivanc Janez."

Nadaljna pisma, ki jih je odbor prejel, bodo priobčena jutri.

Koncert Slovana in Adrije v Barbertonu, Ohio

EUCLID, Ohio—Pevska zbora Slovan in Adrija priredita skupen koncert v Barbertonu, Ohio, v nedeljo, 24. februarja ob 4. uri popoldne v novi dvorani društva Domovina na 14. cesti.

Lansko leto ob priliki otvoritve nove dvorane društva Domovina, sta bila poleg drugih povabljena tudi pevska zbora Slovan in Adrija in prošena za nastop z par pesmimi na programu. Oba zbora sta se z veseljem odzvala povabilu ter podala kratek koncert in kakor je bilo videti, v zadovoljstvo vsega občinstva. Takoj po koncertu so se ljudje izrazili, da bi želeli, da bi ta dva zbora priredila koncert, ker se jim je petje zelo dopadlo.

Kmalu po tem dogodku so pa voditelji društva Domovina naprosili oba zbora, da bi prišla gostovat, ako je mogoče in priredila koncert v njih novi dvorani. Oba zbora sta vzela prošnjo na znanje in sklenila, da se prošnji ugodi in priredi koncert. Na skupnem sestanku se je sklenilo, da se priredi koncert na pustno nedeljo, 24. februarja.

Na programu so krasne slovenske pesmi, ki vam bodo prav gotovo ugajale in mladi pevci zbora Adrije vas bodo presenetili z nekaj točkami, ki jih boste prav veseli.

Krona programa pa bo krasen venček 50 slovenskih narodnih pesmi, popolnoma nov iz starega kraja, ki ga je poslal Slovanu g. M. Planinšek. Ta venček vas bo popeljal v duhu nazaj v rojstni kraj, ko ste se kot mladi fantje in dekleta brezskrbno veselili in prepevali na vasi narodne in zaljubljene pesmi, in vzbujal vam bo spomine na marsikateri dogodek v vaši mladosti ter pričaral vam bo nepozabno idilo vaškega življenja.

Na programu boste tudi slišali bivšega opernega pevca, sedanjega pevovodjo obeh zborov, Mr. Antona Schubelna, ki bo pel solo pri pesmi "Martinka Kebra." Pridite ga poslušat, ne bo vam žal!

Cenjeno občinstvo v Barbertonu in okoliških naselbin je vljudno vabljeno, da poseti ta skupen koncert in napolni dvorano do zadnjega kotička, ker s tem boste dali pevcem, posebno mladi generaciji moralno podporo in vspodbudo ter veselje do nadaljnje gojitve slovenske pesmi in kulture sploh. Po koncertu bo ples.

S pevskim pozdravom, do svidenja v Barbertonu!

Frank Požar.

Predavanje o prvi slovenski knjigi

CLEVELAND, Ohio—Lansko leto je preteklo štiristo let, ko je bila tiskana prva slovenska knjiga. Zanimivo je vedeti, da je bil ta prepis svetega pisma v slovenski jezik, tiskan z nemškimi črkami. To knjigo, oziroma katekizem je dal prepisati in jo potem izdal Primož Trubar, v čast božjo in k dobrim vsem mladim ljudem. Prav rada bi vedela, zakaj samo mladim, ali stari niso potrebovali nobene božje besede?

Vidite, to in še marsikaj drugega o slovenski knjigi nam bo povedal Mr. Vatro J. Grill, ko bo predaval o "Slovenski tiskani besedi" v sredo, 20. februarja po seji krožka št. 2 Progresivnih Slovenk, v Slovenskem narodnem domu.

Zdi se mi, da nismo preveč dobro podkovani o naši slovenski zgodovini, zato ste vljudno vabljeni, da pridete poslušat to naše predavanje o slovenski besedi.

J. T.

Proslava 25-letnice čitalnice SDD v Collinwoodu

CLEVELAND, Ohio — V nedeljo, 16. marca se bo vršila v avditoriju Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. prireditev proslave 25-letnice čitalnice Slovenskega delavskega doma. Poleg pevskih točk bodo predvajane lepe in čiste slike, katere je posnel v stari domovini lansko poletje član zbora Zarje Andy Turkman.

Pri tej proslavi bo sodelovala tudi novoustanovljena organizacija oziroma njen odbor za akcijo zbiranja prispevkov v pomoč skladu za zgraditev slovenskega kulturnega doma v Trstu. Polovica morebitnega preostanka prireditve bo šla v ta namen, da tako pomagamo našim bratom in sestram v Trstu, ki si skušajo postaviti svoje lastno kulturno središče, ker so jim fašisti požgali prejšnji krasen Narodni dom, tako da so zdaj že nekaj desetletij brez svojega narodnega hrama.

Ni mi še znan celoten program prireditve, to bomo objavili v bližnji bodočnosti, vabim vas pa vse že sedaj, da se udeležite 25-letnice Čitalnice SDD. Zabeležite si datum in pridite gotovo!

Kaj so čitalnice, to ve sleherni rojak, saj jih je najti povsod širom Zedinjenih držav, ni pa mnogo naših slovenskih čitalnic med nami. V stari domovini je bilo in je to drugače, ker tam je naša beseda in naša knjiga doma. Tukaj si moramo prizadevati, da ohranimo čitalnice, ki smo si jih v naših mlajših izseljenskih letih ustanovili s trudom in z ljubeznijo do naše pisane slovenske besede. Zato boste tudi prišli, da pomagate proslaviti, kot se spodobi, ta važen jubilej.

Spominjam se, da sem bil član čitalnice v stari domovini, ko mi je bilo komaj 15 let. In bil sem tudi pri pevskem zboru, to je bilo v Lokvi na Krasu. In ko sem prišel v to deželo, sem pa takoj pristopil k čitalnici, najprej na St. Clairju, potem pa k tej v Collinwoodu. Ta naša Slovenska narodna čitalnica se še prav dobro drži. Imamo precejšno lepo število različnih knjig, slovenskih in drugih, kakor tudi časopise in revije.

Pridite na proslavo naše Čitalnice v nedeljo, 16. marca. Na svidenje v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Anton Jankovich,
tajnik Čitalnice.

ŽALOSTNO ŽENITOVANJE

KAYSVILLE, Ut., 18. februarja — Martin Edward Green, star 22 let, in njegova nevesta Nellie Wilson sta se poročila. Po poroki je šel par v družbi peterih prijateljev na ženitovanjsko slavnost izven kraja poroke. Avtomobil se je zaletel v tovorni avtomobil in pokopal pod seboj vseh sedem, ki so bili na mestu mrtvi.

PROČ S TUJO KULTURO!

KARACHI, Pakistan, 18. februarja — Svetovna konferenca muslimanov je pozvala muslimane vsega sveta, da ne dopustijo v svojih pokrajinah in državah, da bi se v njih razširjal tuji vpliv. Zato naj zatrejo vse tuje kulturne ustanove in njih urade in poslopja. Konferenca je čestitala iranski vladi Mossadeghada je ta poziv praktično že izvedla v svojem območju.

SEDEM BRITANCEV POBITIH

SINGAPORE, Malaja, 18. februarja — Sedem britanskih vojakov, ki so bili v službi kot čuvarji ozemlja, kjer se zbira in producira gumi, je bilo iz zasede napadenih od komunistov in na mestu pobitih. Malo pred tem je bil ubit tudi šef britanske policije na Malajskem polotoku.

Matija Žimer:

KOVINE TUDI OBOLIJO

Glavno tvorivo, s katerim gradi tehnika, so kovine. Težko si zamislimo, kako bi se naša civilizacija spremenila in zatemnela, če bi v vsakdanjem življenju ne imeli tistih stvari, ki jih brez kovin ne moremo napraviti.

Važnost kovin za naše življenje pa narašča iz leta v leto. Vedno več jih potrebujemo, letno že čez 200 milijonov ton. Za življenjsko manj potrebne namene, za okras, porabljamo le neznaten del teh kovin, le najbolj žlahtne vrste. Vse druge kovine vprežemo, da nam morajo trdo in zanesljivo delati. Prenašati morajo težka bremena. Na železniškem prehodu lahko vidimo, kako mora jeklena tirnica prenesti vso težo, ko drvijo čez kolesa težkega vlaka. Pod sunki koles se zvija kot šiba, ne sme se zlomiti, pa četudi mora skozi stoletja noč in dan prenašati težka bremena in sunke. Na jeklenih žičnih vrveh dvigamo in spuščamo težka dvigala na stotine metrov pod zemljo v rudnikih in morajo vzdržati.

V vseh strojih in konstrukcijah morajo sestavni deli prenesti natezanje in stiskanje. Če kovina pri tem delu odpove in se zlomi, nam povzroči nesrečo. Mnogokrat moramo tako nesrečo plačati s človeškimi življenji. Zato je umljivo, da je zelo važno, da mora biti kovina v takem stanju, da nam v službi ne odpove. Delati mora trajno, varno in zanesljivo.

Taka dobra kovina mora imeti dve lastnosti. Biti mora zadosti trdna in zdrava.

Trdnost kovine ocenimo po tem, kolikšno breme moremo obesiti nanjo, da se ne zlomi. To lastnost mora konstruktor natančno poznati, ko izbira tvorivo za svoje gradnje. Najenostavnejša oblika ocenitve mehanske trdnosti kovine je njena natezna trdnost. Izrazimo jo tako, da povemo, pri kateri obtežitvi bi se žica iz kovine, ki ima 1 milimeterski kvadrat prereza, raztrgala. Navadno jeklo ima natezno trdnost okoli 40 kilogramilimeterski kvadrat. Podobne trdnosti imajo tudi nekatere druge kovine in zlitine bakra. Svinec prenese komaj 1 kilogram na milimeterski kvadrat prereza. Zato mehkih kovin ne moremo uporabljati za konstrukcije. Čim bolj je kaka konstrukcija občutljiva, tem boljše kovine uporabljamo. Žične vrvi za dvigala delamo iz jekla, ki ima natezno trdnost do 200 kilogramov meterskih kvadratov.

Poleg natezne trdnosti konstruktor odločno zahteva od kovine še eno lastnost, ki je za zanesljivost kovine zelo važna. To je žilavost. Pri delu se kovine stalno raztezajo, krčijo in upogibajo. Ob tej deformaciji ne sme priti do zloma. Vsaka nagnjenost do krhkosti napravi kovino nezanesljivo ter spravi vso konstrukcijo v stalno nevarnost, da se poruši.

Da bo kovina zadosti trdna in žilava, mora biti zdrava. Za ocenitev zdravja kovine moramo natančno poznati njeno notranjo izgradnjo—njeno anatomijo. S pomočjo rentgenskih žarkov je mogoče dognati tudi pri kovinah, kako so zloženi njeni sestavni deli, kovinski atomi. Vse kovine nahajamo v kristalinskem stanju. To pomeni, da so atomi zloženi v prostoru v točnem redu. Tvorijo prostorsko mrežo, pri kateri se v vsakem vozlu nahaja po en atom. Ti atomi se privlačujejo z elektrostatičnimi silami in se upirajo temu, da bi jih odtrgali od njihovih sosedov. To privlačevanje atomov je podlaga trdnosti vsake kovine. Najmanjši skupek atomov je elementarni kristalček.

Kovine so zgrajene iz zelo enostavnih takih kristalčkov, navadno iz kock. Te kocke so izredno majhne. Pri železu jih lahko razvrstimo v razdalji 1 milimetra ogromno število — 3,500,000. Pri strditvi kovine se razrastejo elementarni kristalčki v večje skupine—kristalna zrna. Poedina kovinska zrna so že tako velika, da jih moremo opaziti pod mikroskopom, včasih pa tudi s prostim očesom. Vsako zrno je omejeno s kristalno mejo; vsa kovina je zlepljena po teh kristalnih mejah v enoten, trden blok. Po vsem tem mora biti zdrava kovina zgrajena tako, da so kovinski atomi pravilno razvrščeni v kristalnih zrnih. Poedina zrna morajo biti trdno zlepljena po dobrih, zdravih kristalnih mejah. Taka zdrava kovina je tudi zanesljivo trdna in zadosti žilava. Kakor koli pa nastanejo motnje v razporejenosti atomov v notranjosti zrn, ali da so kovinska zrna slabo zlepljena med seboj, postane kovina nezanesljiva in krhka.

Napake v kovinah lahko nastanejo ali že ob rojstvu ali ob obdelovanju ali pa tudi v njihovem vsakdanjem življenju.

Kovine pripravlja tehnik metalurgije. Iz rud najprej stalimo surovo kovino. To moramo pretaljevati, očistiti in ji pripraviti primerno sestavo. Raztaljene kovine ulijemo v pripravne oblike, v katerih se strdijo. Ob tem delu lahko dobi kovina že celo vrsto prirojenih napak, ki slabijo njene lastnosti. V kovinah težko odpravimo do kraja škodljive primesi, ki ostajajo v njih pri taljenju v peči. Raztaljena kovina zelo rada vpija pline, s katerimi pride v dotiko. Poleg tega pridejo na zidanih ognjiščih v kovino stene ognjišč, delci opeke ali tudi žlindre. Tako se pri strditvi med kovinsko mrežo morejo izločiti plinski mehurčki. Med posamezna kovinska zrna vrinejo nečistosti. Taki tuji delci poslabšajo vezavo kovinskih zrn in njeno trdnost. Zato je umljivo, da mora biti kovina vestno pripravljena in že pri rojstvu zdrava, da jo lahko s pridom uporabljamo.

Večina kovin ob strditvi še nima tiste oblike, ki jo tehnika potrebuje. Kovine moramo navadno še obdelovati, da dobimo zaželjeno o b l i k o. Moramo jih valjati, kovati, stiskati, to je mehansko obdelovati. Najlaže obdelujemo kovine v vročem stanju. Pri tem postanejo kovine bolj testaste in gnetljive in jih z veliko manjšim trudom obdelamo v primerno obliko. Ob vročem obledovanju pa je za kovine mnogo nevarnosti, da se pri tem prehladijo in poslabšajo svoje lastnosti. Če jih segrejemo do prevelike temperature, se pri tem zažgo. Pri vsem delu so kovine vedno izpostavljene zraku in kisiku. Posebno v vročini rade oksidirajo. Kisik prodira v notranjost, okoli kristalnih mej se napravi kožica iz oksida. Taka kožica zelo slabo veže kovinska zrna, posebno v vročini.

Poleg tega je jeklo vedno nekoliko onesnaženo po žveplu. Tudi tanke mrene iz sulfidov, ki se ovijajo okoli kovinskih zrn, se v vročini močno omehčijo. Taka kovina se pri obdelovanju v vročini zelo rada zlomi. Njeno napako imenujemo rdeča lomljivost. Večja množina fosfora pa tudi žvepla povzroča pri jeklu hladno lomljivost. Tako onesnaženo jeklo je krhko ob navadni temperaturi in bolezen strokovno imenujemo gnili zlom.

Poleg mehanskega obdelovanja je pri kovinah važno tudi toplotno obdelovanje. Tako imenujemo vsa dela, pri katerih z ogrevanjem in hlajenjem dajemo kovinam tako kristalinsko obliko, da dobimo najboljše lastnosti. Nekatere kovinske zlitine postanejo z naglo ohladitvijo zelo trde. Če jih počasi previdno grejemo, se jim trdota sicer zmanjša, zato pa niso več tako krhke; rečemo, da trdoto popuščamo. Vsi načini kaljenja in popuščanja spravljajo kovine v nove nevarnosti za njihovo zdravje. Dobro moramo poznati ustroj kovin, da se izognemo vsem nevarnostim, ki morejo pri tem delu kovino poslabšati in pokvariti.

Ko smo srečno prebredli vse težave, ki smo jih srečali pri izdelavi kovin ob ulivanju, mehanskem in toplotnem obdelovanju, smo dobili izdelek, ki ima zahtevano zdravje in trdnost. Kovinski izdelek vprežemo v delo. Po zunanji obliki je tak, kot smo si le želeli: je primerno trd, ni krhek, njegova trdnost ustreza. No, sedaj ga vdelamo v stroj, v veliko gredo, v važno tehnično napravo in nam bo verno služil, kolikor smo mu namenili dela pravilno po računu.

Pa ni tako. Kovine imajo še svoje življenje. Skušnje kažejo, da se more pri kovinah spremeniti notranja izgradnja tudi med uporabo ali celo ob prostem ležanju v skladišču. S tem se spremenijo tudi njihove lastnosti in sposobnosti.

(Dalje prihodnjič)

BROTHERHOOD WEEK
Sponsored by The National Conference of Christians and Jews

Z MOTOCIKLOM JE ZAVOZIL V TOVORNI AVTO

Na cesti Ljubljana-Vrhnika, kjer se križa s cesto Log-Blatna Brezovica, se je pripetila huda nesreča. Motorist Stane Filipič iz Plešivice je s stranske ceste ztlo hitro, obenem pa neprevidno pripeljal na glavno cesto in se zaletel v tovorni avto, ko je vozil mimo. Pri tem je ostal avtomobil skoraj nepoškodovan, neprevidnega Filipiča pa so z zdrobljeno desno nogo odpeljali v bolnišnico.

IMENIK DRUŠTVENIH URADNIKOV ZA LETO 1951

"Ameriško jugoslovanski center" na Recher Ave.

Predsednik Tony Vrh; podpredsednik Frank Žagar; tajnik Andrew Ogrin, 18508 Shawnee Ave., KE 1-1107; blagajnik Theodore Kircher ml., zapisnikarica Gusti Zupančič; nadzorni odbor: John Gerl, predsednik, Leo Bostjančič in John Barkovich; gospodarski odbor: Frank Derdich, predsednik, Frank Tegel in Frank Rupert; publicijski odbor: Frank Rupert, Gusti Zupančič in Andrew Ogrin; ostali direktorji: John A. Fakult, John Zupančič, Robert A. Kastelic in Frances Gorjanc; poslovodja John Žigman in oskrbnik Louis Mohar.

Seje se vršijo vsako tretjo sredo v mesecu ob 7.30 uri.

★

"Cvetoči Noble" št. 450 SNPJ

Predsednik Frank Podboršek, podpredsednik Anton Vrh, tajnik Frank Tegel, 960 E. 239 St. RE 1-4399, blagajnik Justin Martinčič, zapisnikarica Mary Dodič, nadzorni odbor: Frank Mihelich, Fred Martin in Andy Jerman, zastopniki za Klub društev AJC Fred Martin, Frances Gorjanc in Anton Vrh; za Federacijo SNPJ Joe Parker.

Seje se vrše vsak četrti petek v mesecu v AJC na Recher Ave. ob 7.30 zvečer.

★

"Carniola Hive" št. 493 L TM

Bivša predsednica Mary Bolta, predsednica Josephine Stwan, podpredsednica Christine Glavan, duhovna voditeljica Agnes Zobetz, spremljevalka Mary Mahne, vratarica Pauline Zigman, stražnica Mary Vesel, zapisnikarica in tajnica bolniškega oddelka Julia Brezovar, 1173 E. 60 St., EN 1-4758, finančna tajnica Pauline Debevec, 1287 E. 169 St., IV 1-2048, nadzornice: Frances Tavcar, Jean Paik in Ursula Unetič, zastopnici za Klub društev SND Josephine Stwan in Julia Brezovar.

Seje se vrše vsako prvo sredo v mesecu v dvorani št. 1 SND na St. Clair Ave., ob 7.30 uri.

★

"Cleveland" št. 126 SNPJ

Predsednik Louis Smrdel, podpredsednik Edward Branisel, tajnik John J. Gabrenja, 22100 Ivan Ave., RE 1-6268, blagajnik Frank Yakovac ml., zapisnikar Blaž Novak, reditelj John Pirc, nadzorniki: Anthony Yuretich, Victor Gruden, Louis Virant st; mladinski reditelj Andrew Curry (Korenčič), ml., zdravniki vsi slovenski zdravniki v Clevelandu in okolici.

Sprejema se članstvo od 16. do 50. leta in otroke od rojstva do 16. leta. Prosta zdravniška preiskava.

Seje se vrše vsako tretjo nedeljo dopoldne v SND.

★

"Collinwoodske Slovenke" št. 22 SDZ

Predsednica Fannie Brezovar, 305 E. 232 St.; podpredsednica Fannie Kromar, 665 E. 160 St.; tajnica Rose Mickovic, 19612 Cherokee Ave., IV 1-6500; blagajničarka Frances Tomsich, 693 E. 160 St.; zapisnikarica Rose Simenc, 799 E. 155 St.; nadzornice Filomena Sedey, Mary Cernigoj in Stefi Koncilja; zastavonoša Mary Malovrh; zdravnika dr. Anthony Skur in dr. Victor Opaskar.

Seje se vrše vsako drugo sredo v mesecu v Slov. domu na Holmes Ave., v spodnjih prostorih.

★

"Klub društev AJC" na Recher Ave.

Predsednik Frank Segulin, podpredsednik A. Ogrin, tajnik John Zupančič, 460 E. 270 St., tel. RE 1-4488, blagajnik Louis Godec, zapisnikarica Mary Medvešek, nadzorni odbor: Mary Dodič, Mary Segulin in Frances Zajec, publicijski odbor: Mary Medvešek,Gusti Zupančič, L. Zgonik, Frances Julylia in M. Dodič.

Seje se vrše vsak prvi ponedeljek v mesecu.

★

Klub "Ljubljana"

Predsednik Ludvik Prosen, podpredsednik Frank Segulin, tajnica Frances Julylia, 832 E. 209 St., KE 1-0325, blagajnik Louis Godec, zapisnikarica Louise Derdich, nadzorni odbor John Ludvik, Andrew Ogrin, John Oshaben, kuharica Frances Gorjanc, stric Joseph Plevnik, teta Frances Rupert in maršal Louis Starman.

Seje se vršijo vsak zadnji torek v mesecu.

★

"Kras" št. 8 SDZ

Joseph Jerkič, 19071 Naumann Ave., predsednik; Stanley Kozelj, 18931 Naumann Ave., podpredsednik; Jennie Kozelj, 687 E. 156 St., tel. LI 1-3590, tajnik; Jennie Kapel, 1861 Sagamore Dr., blagajničarka; John Kapel, 1861 Sagamore Dr., zapisnikar; nadzorniki: Joe Koporc, predsednik, Martha Batič in Mary Kobal.

Seje se vršijo vsako drugo nedeljo v mesecu ob 1.30 uri popoldne v Slov. domu na Holmes Ave.

★

"Lipa" št. 129 SNPJ

Joseph Trebec, predsednik; Andy Skerl, podpredsednik; Mrs. Mary Stokel, 6922 Hecker Ave., tel. HE 1-0393, tajnica; John Sivec, blagajnik, Charles Penko, zapisnikar; nadzorniki: Stanley Pockar, Frank Pyke in Joseph Filipic.

Seje se vršijo vsako drugo nedeljo v sobi št 4 SND ob 1. pop.

★

"Loška dolina"

Predsednik Frank Baraga, podpredsednik John Krasovec, tajnik Frank Bavec, 1097 E. 66 St., HE 1-9083, blagajnik-zapisnikar John Leskovec, nadzorniki: John Lokar, Frank Turek in Tony Petkovšek, za Klub društev SND John Lekan ml., za Klub društev Slov. doma na Holmes Ave. Frank Znidaršič in Gasper Knafelc.

Seje se vrše vsako tretjo sredo v mesecu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

★

"Lunder-Adamič" št. 28 SNPJ

Predsednik Krist Stokel, podpredsednik John Marn, tajnik Anton Wapotich, 892 E. 73 St., blagajnik William Candon, zapisnikar Joseph Okorn, nadzorni odbor: Louis Zele, Stanley Dolenc, Rose Retar, reditelj mladine William Wapotich, reditelj Jacob Zagar, za Klub društev SND William in Anton Wapotich.

Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri zj. v SND.

★

"Mir" št. 142 SNPJ

Predsednik Anton Bokal, podpredsednik Frank Komidar, tajnik Frank Sustarsich, 15726 Holmes Ave., blagajnik John Prusnik, zapisnikarica Frances Sušel, reditelj John Ilovar, nadzorniki: August F. Svetek, Peter Adam in Frank Ludvik.

Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v Slov. domu na Holmes Ave.

★

"Napredne Slovenke" št. 137 SNPJ

Predsednica Josephine Tratnik, podpredsednica Josephine Mežnaršič, tajnica Josie Zakrajšek, blagajničarka Josie Krašovec, zapisnikarica Albina Braidich, nadzornice: Jennie Skuk, Helen Mikuš in Katie Bradach, bolniška nadzornica Jennie Drobnich, za Federacijo SNPJ Josephine Tratnik in Josie Zakrajšek, za farmo SNPJ Urška Mulej in Pavla Artel, za Atletično ligo Alma in Nada Žagar, za Klub društev SND in čitalnico Jennie Skuk, za podr. št. 39 Sans Helen Mikuš.

Seje se vršijo vsak prvi četrtek v mesecu v starem poslopju SND na St. Clair Ave.

★

Dramski društvo "Naša zvezda"

Predsednik Andrew Ogrin; podpredsednik Joseph Vičič; tajnica Mary Medvešek, 21141 Goller Ave., tel. IV 1-3822; blagajničarka Frances Julylia; zapisnikarica Frances Modic; nadzorni odbor: Louis Mohar, John Korošec in Frances Gorjanc; arhivarca Mary Medvešek; mojster odra Louis Mohar.

Seje se vršijo vsak prvi petek v mesecu v AJC na Recher Ave.

★

"Mladinski pevski zbor SDD"

Predsednik John Terlep; podpredsednik Jerry Pike; tajnik Mary Vidrich; blagajnik Katy Artel; zapisnikarica Jennie Škerl; nadzorniki: Jerry Pike, Jim Kožel, Anna Brenčič.

Seje se vršijo vsak prvi torek v mesecu v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

★

"Napredni Slovenci" št. 5 SDZ

Predsednik Andrej Tekauc, podpredsednik John Stefe, tajnik Matthew Debevec, 1287 E. 169 St., IV 1-2048, blagajnik Tom Kraich, zapisnikar Frank A. Turek, nadzorniki: Charles Koman, Frank Stefe in John Nestor.

Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri zjutraj v sobi št. 3, staro poslopje SND na St. Clair Ave.

★

"Naprej" št. 5 SNPJ

Tajnik John Krebel, 6409 St. Clair Ave. Društveni urad se nahaja zgoraj v starem poslopju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.

Seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri zjutraj v SND, dvorana št. 1. novo poslopje.

★

Krožek št. 1 "Progresivnih Slovenk"

Predsednica Anna Zajc; podpredsednica Frances Henikman; tajnica in blagajničarka Mary Vidrich, 15718 Grovewood Ave.; zapisnikarica Theresa Gorjanc; nadzornice: Frances Francel, Rose Pavlin in Rose Sanabor; prosvetni odbor: Bertha Dovgan, Jennie Princ in Antonia Tomle.

Seje se vršijo vsak prvi četrtek v mesecu v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

★

"Progresivne Slovenke" krožek št. 2

Predsednica Cecelia Subel, podpredsednica Frances Legat, tajnica Mary Bozich, 19161 Monterey., IV 1-7074, blagajničarka Marie Zakrajšek, zapisnikarica Rose Retar, nadzornice Jennie Skuk, Helen Mikuš in Rose Fier, za Sans št. 39 Uršula Mulej, Katie Bradač in Amelia Božeglav, za Klub društev SND Ivanka Shiffrer, za čitalnico Rose Retar.

Seje se vrše vsako tretjo sredo v mesecu v dvorani št. 2, SND na St. Clair Ave.

★

"Progresivne Slovenke" krožek št. 3

Predsednica Mary Kobal, podpredsednica Mary Lokar, tajnica-blagajničarka Mary Ster, 19302 Arrowhead Ave., KE 1-5773, zapisnikarica Gusti Zupančič, nadzornice Frances Gorjanc, Frances Julylia in Anna Nagode.

Seje se vrše vsako prvo sredo v mesecu v AJC na Recher Ave.

★

"Ribnica" št. 12 SDZ

Predsednik Frank Wirant, podpredsednik Anthony Kausek, tajnik Joseph Ban, 1201 E. 168 St., zapisnikar Andy Sadar, blagajnik Anton Debeljak, nadzorni odbor: Frank Debeljak ml., Frank Lunder in Edward Herbst, za Klub društev SND Frank Jansa, za Sans št. 39 Joseph Champa; za AJC Frank Virant. V slučaju bolezni sporočite pismeno tajniku ali pokličite zapisnikarja HE 1-7805.

Seje se vrše vsak drugi petek v mesecu ob 7.30 uri zvečer v sobi št. 4, staro poslopje SND na St. Clair Ave.

★

"Svoboda" št. 748 SNPJ

Predsednica Antonia Tomle, podpred. Jos. Vesel, tajnica Josephine P. Terbizan, 14707 Hale Ave., LI 1-1464, blagajničarka Josephine Seitz, 16213 Waterloo Rd. Zapisnikarica Leopoldina Vozel, nadzorni odbor: Mary Kafrle, Anna Zaic. Zastopnice za ženski odsek farme SNPJ: Theresa Gorjanc, Antonia Tomle in Josephine Vesel; za Clevelandsko federacijo SNPJ: Theresa Gorjanc in Leopoldina Vozel.

Seje se vrše vsak drugi petek v mesecu v čitalniških prostorih SDD na Waterloo Rd.

★

"Slovenske Sokolice" št. 442 SNPJ

Predsednica Frances Legat, podpredsednica Mary Hrvatin, tajnica Julia Žerovnik, 14919 Hale Ave., blagajničarka Ivanka Shiffrer, zapisnikarica Cecelia Subel, za Klub društev SND in Sans Mary Somrak, za Federacijo SNPJ Julia Žerovnik, za farmski odbor SNPJ Ivanka Shiffrer, nadzornice: Mary Somrak, Slavka Sadecak in Mary Zarnik.

Seje se vrše vsak prvi ponedeljek v mesecu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

★

"Slov. moška zveza" št. 3

Predsednik Chas. Benevol, podpredsednik Anton Mavsar, tajnik Frank M. Perko, 1092 E. 174 St., IV 1-5658, blagajnik Joseph Hočevar, zapisnikar Jim Stopar, nadzorniki: Jim Kastelic, Joe Perushek, Martin Komachar; za Federacijo SMZ Anton Rudman in Martin Valetich.

Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v Slov. domu na Holmes Ave. Asesment se pobira 24. in 25. v mesecu od 6. do 8. zv. v Slov. domu.

★

"Slov. moška zveza" št. 5

Predsednik John Sever, podpredsednik Frank Cesnik, tajnik-blagajnik Tony Krampel, 1003 E. 66 Pl., UT 1-8387, zapisnikar Frank Kuhar, nadzorni odbor: Frank Kuhar, Louis Erste, Frank Petkovšek; za Federacijo SMZ Frank Brancel, Louis Erste, Frank Brancel in Frank Petkovšek; za Klub društev SND in čitalnico John Sever.

Seje se vršijo vsako tretjo soboto v mesecu, dvorana št. 4 staro poslopje SND na St. Clair Ave.

★

"Sv. Ane" št. 4 SDZ

Predsednica Julija Brezovar, 1173 E. 60 St., podpredsednica Jennie Stanonik, tajnica Jennie Suvak, 1415 E. 51 St., EN 1-8104, blagajničarka Josephine Orazem-Ambrožič, zapisnikarica Angela Virant, nadzornice: Mary Bradač, Rose L. Erste in Frances Okorn, rediteljica Mary Pristov.

Seje se vrše vsako drugo sredo v mesecu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

★

Pevski zbor "Slovan"

Joseph Durjava, predsednik; Joseph Ivančič, podpredsednik; William K. Gabrenja 19711 Mohawk Ave., KE 1-6829, tajnik in blagajnik; Ciril Ozbich, zapisnikar; nadzorni odbor: Andrew Ogrin, Milan Urbančič in Frank Urbančič; arhivar Joseph Ivančič, pevovodja Anton Schubel.

Pevske vaje se vrše vsak torek zvečer ob osmih v AJC na Recher Ave. Redne seje se pa vrše vsak drugi torek vsakega drugega meseca.

★

"Washington" št. 32 ZSZ

Predsednica Antonia Tomle, podpredsednik John Zaic, tajnica in blagajničarka Anna Vadnal, 15815 Arcade Ave., IV 1-3919, zapisnikarica Anna Zaic, nadzorni odbor: Frank Moro, Frank Fende in Mary Božič; zastopnica za Sans št. 48 Mary Bozich.

Seje se vrše vsak tretji petek v mesecu v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

★

"Waterloo Camp" št. 281 WOW

Walter Lampe, predsednik; Anton Novak, podpredsednik; Edward Rozance, 15216 Lucknow Ave., tajnik; Vincenz Godina, blagajnik in zapisnikar; John Rozance, spremljevalec; Peter Bukovnik, bolniški nadzornik; nadzorniki: Frank Stupar, Frank Puskarič, Valentine Malnar.

Seje se vrše vsak drugi četrtek v mesecu v SDD na Waterloo Rd. Asesment se pobira tudi vsakega 24. v mesecu v SDD, razen če pade na nedeljo ali praznik.

★

"Zavedni sosedje" št. 158 SNPJ

Predsednik Frank Žagar; podpredsednik Frank Mišič; tajnik Charles Žele, 20970 No. Vine St., KE 1-4640; blagajnik Andrew Ogrin; zapisnikar John Ludvik; nadzorni odbor: Frank Matko, predsednik, Mary Segulin in Angela Ogrin.

Seje se vršijo vsak zadnji petek v mesecu ob 8. uri v AJC na Recher Ave.

★

"Združeni bratje" št. 26 SNPJ

Joseph Godec, predsednik; John Krebely, podpredsednik; Peter Ster, 19302 Arrowhead Ave., KE 1-5773, tajnik; nadzorniki: John Kikol, John Zaman, John Krebely; John Bohinc, zapisnikar.

Seje se vršijo vsako prvo soboto v mesecu ob 7. uri zvečer v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

★

"Ženski odsek farme SNPJ"

Predsednica Antonia Tomle, podpredsednica Frances Henikman, tajnica in blagajničarka Mary Zaman, 484 E. 149 St., IV 1-4871, zapisnikarica Victoria Poljšak, nadzornice: Jennie Gerchman, Jennie Leskovec in Frances Zorman.

Seje se vrše vsak zadnji četrtek v mesecu v Slov. del. domu na Waterloo Rd. ob 7.30 uri zvečer.

SOBE V NAJEM

MIRNA ZAKONCA
OBA ZAPOSLENA IŠČETA 3 ALI 4 SOBE V COLLINWOODU ALI EUCLIDU.
Pokličite pred 2. uro popoldne.
KE 1-4126

POŠTENEMU MOŠKEMU
ali ženski se odda v najem eno sobo. Si lahko tudi kuha. Pri dobri družini.
1623 E. 49 St.
med Superior in Payne Ave.

RAZNO

IŠČE SE
3 ALI 4 SOBE S KOPALNICO ZA 3 ODRASLE OSEBE.
(SLOVENCI).
Kdor ima za oddati, naj pokliče
LI 1-6594

SLOVENSKA DVOJICA
s 3 leta starim otrokom želi dobiti stanovanje s 4 ali več sobami. Je pripravljena plačati do $50 mesečno. Kdor ima za oddati naj pokliče
MU 1-6060

IŠČE SE MOŠKEGA
za stalno delo z bodočnostjo.
Dobra tedenska plača.
5 dni v tednu.
Pokojnina in hospitalizacija.
Dobro je če je zmožen slovenščine, ni pa neobhodno potrebno.
Zglasite se pri
MR. E. TERLEP, posl.
SINGER SEWING MACHINE CO.
748 EAST 185th ST.

DELO DOBIJO MOŠKI

LIVARSKI DELAVCI
Sedaj sprejemamo prošnje za sledeča dela v naši novi livarni:
JOBBING MOLDERS
MOLDING MACHINE OPERATORJE
CHIPPERS AND GRINDERS
SAND MIXING EQUIPMENT
SHOT BLAST
Izvrstne plača od ure poleg vsote dovoljene za življenjske stroške.
Prosimo, zglasite se osebno v našemu uposlievalnemu uradu na
ENGLE RD.
JUŽNO OD BROOKPARK
FORD FOUNDRY

REPUBLIC STEEL
RABI IZURJENE
ELECTRICIAN HELPERS
CRANE OPERATORJE
(overhead electric)
FIREMEN
(Licencirani)
MACHINISTS
(Maintenance)
MECHANICAL HELPERS
MOLDERS
(Iron and steel floor)
PIPEFITTERS
(Velika dela)
RIGGERS
(Stavbinsko železje)
STATIONARY ENGINEERS
(Licencirani)
ZIDARJE
(Fire brick)
Dobra plača od ure in prilike.
Počitnice, penzije, zavarovalnina in hospitalizacijska podpora je na razpolago.
Zglasite se v
EMPLOYMENT OFFICE
REPUBLIC STEEL
INDEPENDENCE RD.
pod CLARK AVE. MOSTU

JOHAN BOJER:

IZSELJENCI

ROMAN

(Iz Norveščine prevedel Božo Vodušek)

(Nadaljevanje)

Na vozu ni bilo nobenega prostora več, ampak Kal je predmete tako tesno naložil, da je bil voz ves nasršen in podoben veliki čudni živali. Nazadnje je našel še star kubberull, čigar štiri kolesa so bila izžagana iz debelega debla. Sicer je bil voz kakor hrib med dvema paroma koles in dvema podolžnima deskama. Bil je prvo izseljenčevo vozilo. Na njem je vozil pridelek domov, z njim se je vozil v mesto in na svatbo in na njem je peljal nekega dne krsto na pokopališče. Samo ob sebi umevno je moral Kal imeti kubberull, ko ga je videl, kako leži tam neuporabljen in izpostavljen vsakemu vremenu.

Spravil je dobršen del svojega tovora nanj in zraven tega še vrečo moke, plug in poljsko orodje, deske in zaboje z vsakovrstnimi stvarmi, ki mu jih je dal Erik kot njegov delež. Potem je vozilo privezal k svojemu vozu. "Get up! get up! Lahko noč vsem skupaj in hvala lepa za druščino!" Otroci so vodili krave na vrvi, Karen je sedela pri košari s kokošmi in zaboju s prašički. Krog nje se je vse vrtelo in v glavi je čutila strašne bolečine. Kal je peljal z obema volomа, z Jimom in Ebbejem, preko sveta svojih tovarišev in prišel končno na svoje posestvo. Seveda je imel svojo skrivno misel, ko si je izbral najbolj oddaljeni kos sveta. Na ta način je imel na eni strani divjino. Od nje bi si lahko nekega dne prisvojil še en kos in združil potem vse v eno posestvo.

Sprevod se je ustavil, živali so izpregli in Karen je stopila iz voza. Vsi so obstali in gledali okrog sebe. Šest sto maalov zemlje je njihove in sredi posestva stoji voz, majhna hiša na štirih kolesih, njihovo prvo bivališče v tem svetu. Trava jim je segala do bokov. Kal se je moral najprej s koso lotiti trave, da je napravil prostor, na katerem se je bilo mogoče obrniti.

Tako je bil kmalu pri delu in vihtel koso. O jej, tukaj je bilo dovolj krme. Ko bi imel tisoč krav! In hiše in ljudi za vse! Ko je kosil, da se mu je čelo oznojilo, je Karen sedela in strmela predse. Otroci so se zbrali okrog nje. Siri ji je hotela sedeti v naročju. Kal jih je gledal. "Anders in Oluf—pričnita postavljati hlev za prašiče in kokoši," je rekel in kosil dalje. Vraga, le kaj je ženi?

Dekletci sta govorili o Indijancih. Odkar so prišli semkaj, sta bili že toliko slišali o njih. Pomislite, če bi prišli nocojšnjo noč! Ali vsi možje so zaradi varnosti imeli vsak svojo puško. Mati ju ni poslušala, le sedela je in gledala v praznino.

"Da, da, zdaj se vsaj lahko ganemo," se je oddahnil Kal, ko se je vrnil s koso. Pokosil je majhen del travnika, kjer je ležala zdaj trava v gredah. To je bilo njihovo prvo dvorišče.

Res, fantoma mora pomagati pri hlevu, ki sta ga postavljala. Na vozu je imel kole, da bi jih zabil v zemljo. Erik je mislil na vse. In tam je žična mreža. Kojot je kakor vrag na kokoši in prašičke. Mogoče pride sam volk. Vsekakor je bilo treba hlev tako zgraditi, da bo zdržal.

Potem je šlo za vodo. Iskal je okrog in teptal, dokler ni nekaj čudno vzdihnilo pod nogami. Z lopato je sunil v prst—nič. Kal je iskal dalje. Vzelo mu je precej časa. Potem je našel mesto. Tukaj je voda. Kučmo je vrgel v stran in pričel kopati. Karen je še zmeraj sedela nepremično in otroci okrog nje. "Poiščita gorivа za večerjo!" je zaklical fantoma. In delal je dalje. Nastala je luknja, iz katere je privrela voda. Vodnjak. "Hej, žena, pridi semkaj in si ga privošči kozarec!"

Ali Karen ne sliši. Ničesar drugega ne vidi kakor ravnino, ravnino in samo ravnino. In tovariši s poti so tako daleč. Ampak tukaj vendarle stoji voz, majhen dom na štirih kolesih. Hudo je bilo v Skaretu, ampak to tukaj... Karen vzdihne.

Otroci se vrnejo s suho travo. Lonec s kašo mora spet nad ogenj. In zdaj, v prostornem hlevu iz žice, so kokoši in prašički postali tako živahni. Tudi ljudem je bolj domače. Potem sedijo starši in otroci v krogu in večerjajo. Sami zase, tega niso doživeli, kar so zapustili dolgo mizo v Skaretu.

Ozirajo se drug na drugega. Da, da zdaj so tukaj.

Ampak nocoj hoče Kal spati pri Karen. Ni majhna stvar, imeti šest sto maalov. Prvi dan je skoraj kakor svatba.

Vse bolj hladno je. Solnce je zašlo. Otroci, fanta in dekletci, morajo nocoj spati pod vozom. Kal jim je tam dobro postlal. "Saj te ne bo zeblo, mala Siri?" Nazadnje sam leže zraven Karen in po vročem čudovitem dnevu tiho stoka z zaprtimi očmi.

Zunaj je čuti težek korak. "Bo." Ah, to je Erickov "Buck," ki bi rad obiskal svojega prijatelja "Jima."

Kal na marsikaj misli. Od teh šest sto maalov mu hitijo misli k majhnim sivim poslopjem v Skaretu. Končno tiplje po Karenini hrapavi roki.

"Da, žena, zdaj smo torej tukaj."

"Da, Kal. Bila je dolga pot."

Ležita in premišljujeta o tem in nazadnje se jima dih popolnoma umiri. Saj imata vsaj to, da sta drug zraven drugega. In čisto neopaženo prehajata v spanje in pozabita ločiti svoji roki.

Zunaj se boči visoko zvezdno nebo in noč je hladna in tiha.

III.

Kal nima ure, ampak zbudi se, pomane si oči in vstane. Nič več ni mračno in petelin poje. Mali porednež ve, kaj pomeni čas. Kal se splazi iz voza, Karen de dobro še malo spanca.

Zunaj stoji nad morjem zemlje sloničnа obla z zlatordečim robom. Da, da, spet prihaja nov dan. Tamkaj v stari domovini je bil Kal le premnogokrat, ko je moral na delo, zgodaj na nogah. Ali to tukaj je bilo nekaj drugega. Ta dan je bil njegov, zemlja je bila njegova, bil je posestnik, bilo je novo življenje. Gologlav stoji v jutru s slamo v laseh in se smehlja vsemu svetu. Žlica kaše od včeraj se bo že še našla in prav tako kaplja mleka. Kal stika v velikem zaboju kraj voza, ki je bil za zdaj jedilna shramba. Moral bi prav za prav takoj pričeti orati, ali voloma bo tudi dobro delo, če danes počivata. In razen tega trava, vsa ta razkošna trava! Moral bi imeti srce iz kamna, če bi ju zdajle vpregel v plug. Ne, ne, najprej mora še kositi. Oh, oh, ali vidiš ta travnik! Zavihtel je koso in kosil v širokih gredah. Ko so se otroci zbudili, so videli, kako je oče korakal po travniku. Glava se mu je kadila od potu, pokosil je že velik kos travnika, tako velik, kakor je bilo vse posestvo v Skaretu. "Oče kosi!" je rekel Anders in Oluf se je naenkrat predramil. Fanta nista ničesar tako prosila, kot da vzamejo otroške kose s seboj. Zdaj sta jih poiskala. Pozabila sta zajtrkovati. Stekla sta k očetu, se spravila nad travnik in vsak se je lotil svojega kosa. Skušala sta ga dohiteti. Pa saj to je bilo popolnoma nemogoče.

Kdo naj bi imel grablje, če ne Pavlina? Že teče z njimi, plavolasa in z očmi, ki so še polne spanja. Razmetati hoče travo. V takem solnčnem dnevu bo suha v nekaj urah. Dela kakor odrasla žena, to je zanjo prava zabava. Danes je posestnikova hči, včeraj pa še ni bila.

Seveda bo trava še ta dan suha in zložili jo bodo v kope. V tej deželi spravijo skoraj ves pridelek v kope. Ko je Karen vstala, je videla, da je bila košnja v polnem razmahu. Da je le mogla tako ležati in ves dan lenariti.

Ampak prihodnje jutro se je za Kala pričelo pravo življenje. Šel je in vpregel vole v plug. Solnce je pravkar dvignilo svoj zlati rob iznad obzorja, Kal pa je bil že na mestu. In zdaj mora orati.

Plug je zarjavel, ker je vso zimo ležal na prostem. Tako delajo tukaj. Kal si je napravil ravno črto preko zemljišča. Za šalo ga hoče preorati do konca. Zarjavelo železo pritisne k zemlji, get up! Da, nož mora navzdol, vendar na lepem skoči ven. Tukaj so travne korenine tako debele, kakor je roka široka, trde kakor s kataranom prepojena vrv. Vendar kar dalje, get up! "You damned rascal!" dobi Ebbe udarec po hrbtu. Kal dela, da mu pot curkoma teče po obrazu, kolne angleško in norveško, dela z vsemi močmi. Tako čudovito lepo je znal orati, ko je opravljal dnino na Lindegaardu—tukaj pa gre vse križem. Ne, ne, ta vražji fant mora priti in se usesti pred njim na plug, da bo tiščal lemež v zemljo. Zakliče, kakor bi bil v smrtni nevarnosti, in Anders priteče, kakor bi bilo koga reševati. "Semkaj sedi, malopridnež!" Anderš se je že na raznovrstne načine vozil, ampak takole pa še ne. Plug ga zažene kvišku, on pade spet nanj in se ga mora močno oprijeti. Oče pa besni in priganja. Seveda gre. Kal krči prerijsko ledino, da mu pot kar teče s čela. Rjavočrn val se vali za njim. S tem vražjim volom ne gre hitro! Vendar vsaj pravo pot gre, naprej in ne nazaj. Hej—get up!

Končno se ozre na prvo brazdo. Da, da, to je prva. Ampak kakšna zemlja, sama črna mastna prst. Kal se mora pripogniti in jo vzeti nekaj v roke, obraz se mu razleze. Prav tako je, kakor da bi zahteval mlečno kašo. He, he, da, to je zemlja.

In obrnil je in pričel novo brazdo. V zlatem jutranjem soju se obrača in leskeče. Tisoče let je ta zemlja ležala tukaj in čakala. Zdaj pa je prišel on.

(Dalje prihodnjič)

VELIK POŽAR V BEOGRADU

Na Dušanovcu v Beogradu je ponoči izbruhnil požar v objektih podjetja za izdelavo igrač. Ogenj je zajel tudi skladišče ter povzročil veliko škodo, ker je uničil mnogo materiala, poškodoval nekatere stroje ter uničil tudi precej izdelkov. Komisija gasilske milice med svojo preiskavo ni mogla ugotoviti, kako je prišlo do te velike nesreče.

FOTOGRAFIRANJE NEBA

Z gore Palomar v Californiji že dve leti snemajo fotografske posnetke neba, košček za koščekom. V nadaljnih dveh letih bo fotografirano vse nebo, ki se vidi z gore Palomar. To delo vršita dva foto-teleskopa: Schmidt, katerega leča ima 48 palcev v premeru, in Hale, katerega leča meri 200 palcev. Teleskop Hale "vidi" tako globoko v vsemirje, da bi svetloba od tam do nas potovala 300 milijonov let. Svetloba potuje s hitrostjo 180,000 milj v sekundi in nas od našega Sonca doseže v osmih minutah.

Naše Sonce, katerega majhen otrok ali planet je naša Zemlja, je v zvezdni skupini ali galaksi, ki je imenovana Rimska ali Mlečna cesta (Milky Way). V tej Rimski cesti je do 200 bilijonov zvezd, to je sonc, med katerimi so nekatera tako velika kot naše Sonce, nekatera manjša, nekatera po dosti večja. Če ima tistih 200 bilijonov sonc tudi svoje planete kot jih ima naše Sonce, moremo samo ugibati. Fotografije so globlje v vsemirju odkrile še tisoče galaks, ki sličijo naši Rimski cesti. Naše Sonce je samo ena zvezda med bilijoni vrstnic in naša Zemlja je samo neznaten prašek v vsemirju.

—NOVA DOBA

300 dinarjev za $1.00

Jugoslovanska vlada je znižala s 1. januarjem vrednost dinarja v primeri z dolarjem od dinarjev **50** za **en dolar** na dinarjev **300** za **en dolar.** Vrednost dinarja se je s tem približala njegovi pravi kupni moči. S 300 dinarji se da danes v Jugoslaviji vsekakor veliko več kupiti kot doslej s 50. Mali človek v Jugoslaviji sorazmeno z nami v Ameriki malo zasluži, zato bodo vaši sorodniki veseli, **če jim poleg hrane in obleke pošljete tudi kak denar.**

Za denar se danes v naši stari domovini že lahko vse kupi. Vaši sorodniki pa potrebujejo **denar tudi za plačanje davkov, za plačilo elektrike, vode, za vsakovrstna pota.** Za pomoč vam bodo hvaležni!

Kadar hočete poslati svojim sorodnikom ali prijateljem v starem kraju **DENAR** se obrnite na

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio
Tel. HE 1-4148

Tvrdka August Kollander sprejema naročila tudi za vsakovrstne druge potrebščine, ki jih želite poslati v stari kraj in vam preskrbi tudi vse papirje in prostor na ladji ali letalu, če hočete potovati v staro domovino ali pa tudi kam drugam preko morja.

HIS LIGHT MAKES MEN BROTHERS

BROTHERHOOD WEEK
Sponsored by The National Conference of Christians and Jews

Razprodaja
FRIGIDAIRE električnih ledenic

Model SO-82 preje $244.75 sedaj samo **$189.95**
Model AO-60 preje $199.75 sedaj samo **$159.95**
Model AM-43 preje $194.75 sedaj samo **$149.95**

Tekom razprodaje ob naši 15-letnici vam nudimo zgoraj omenjene cene.

Pridite in izberite si ledenico, dokler zaloga ne poide.
Na lahka odplačila.

Norwood Appliance & Furniture

6202 ST. CLAIR AVE.
EN 1-3634 JOHN SUŠNIK ODPRTO ZVEČER

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

PREVENT FIRES and you STRENGTHEN U.S. DEFENSE

Needless fires are destroying America's resources at an appalling clip. Fires break out every 20 seconds, every day! Defense workers' homes are burned out, vital factories destroyed, irreplaceable materials consumed. Careless habits make our cities highly vulnerable if an enemy drops bombs. So get into these good habits today:

don't gamble with fire— the odds are against you!

ALI KAŠLJATE?

Pri nas imamo izborno zdravilo, da vam ustavi kašelj in prehlad.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
MANDEL DRUG CO.
15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034

VAŠI ČEVLJI

BODO ZGLEDALI KOT NOVI,
ako jih oddaste v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar

16131 ST. CLAIR AVE.

Glavni stan za blago za moško in žensko opravo in za pošiljke preko morja, po zmernih cenah.
Hard finish, 50% voleno, 50% rayon Men's wear Worsted Suitings, idealno za nošo skozi celo leto, v temno plavi, sivi in rjavi barvi; regularna $2.75 vrednost, sedaj samo $2.00 jarda.
Crease-resistant volneno-rayon Gabardine in Sharkskins, 60 inčev široko, blago za moško in žensko opravo v temni in svetli barvi. Regularno $2.50, sedaj samo $1.75 jarda.
Imamo tudi obilno izbero blaga na jarde za ženske suknje, obleke, suits in krila po posebnih cenah. Imamo tudi popolno zalogo krojaških potrebščin.
Govorimo nemško in slovensko.

S. LIEBERMAN WOOLEN CO.
1446 West 3rd St.,
blizu Superior Ave.
Odprto od ponedeljka do sobote od 9. do 5.30; ob nedeljah od 9. do 12. opoldne.

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik

nahaja na St. Clair Ave. in East 62nd St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticiralo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je

Dr. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVENUE
Tel. ENdicott 1-5013
vogal East 62nd Street; vhod samo na East 62nd Street.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Dr. J. V. ZUPNIK

CHICAGO, ILL.
FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING CALL
DEarborn 2-3179

BUSINESS OPPORTUNITY

MEAT MARKET — 2 man shop. New equipment. Leaving for service.
4456 S. California,
LAfayette 3-1642

REAL ESTATE

4748 S. Wood St.
Za 2 družini, 4 in 4 sobe. Klet iz opeke in cementiran pod. Garaža za 2 avta. Samo $11,000.
Pokličite
LAfayette 3-6890

DOWNERS GROVE
20 akrov Flachland na State Highway—blizu Subdivision; 1½ milje od mesta. Lastnik žrtvuje po nizki ceni.
Pokličite za dogovor.
JUNIPER 8-8936

FEMALE HELP WANTED

Bookkeeping Clerk
WITH KNOWLEDGE OF TYPING
Permanent Position
Good Starting Salary
Pleasant Working Conditions
Office Hours 8:30—4:25, 5 Day Week
Lunches "at cost" in our lunch room
MOTOR VEHICLE CASUALTY
209 North York — Esterbrook 9-2255
ELMHURST, ILL.